

לארי אברמסון מרגל

19.5.16 - 25.3.16

אוצרת: נוגה מגדל

לארי אברמסון מרגל

פרופ' לארי אברמסון, מהאמנים הבולטים בישראל, החל את דרכו האמנותית באמצע שנות השבעים של המאה ה-20. במהלך 40 השנים האחרונות זכה להציג תערוכות רבות במוזיאונים ובגלריות מובילות בארץ ובעולם, והוא משמש כיום כראש המחלקה לאמנות רב-תחומית במכללת שנקר, בית ספר גבוה להנדסה, עיצוב ואמנות.

ציוריו של אברמסון מכילים נתיבי זמן רבים ומגוונים, יש בהם התייחסות היסטורית, ותגובות לאירועים פוליטיים אקטואליים המבוססים על התפתחות ארוכת טווח ברצף הזמן הליניארי. זהו "ציור שמתייחס מצד אחד לערכים של העבר, אך מציע, מצד אחר, מערכת חלופית של רעיונות ומושגים, שבליבם השאיפה לשקם את הציור כמדיום רלוונטי לביטוי המציאות המורכבת של המקום הזה שבו הוא חי" (פרופ' מ. עומר בקטלוג תערוכת לארי אברמסון במוזיאון ת"א, 2010).

תחילת דרכו האמנותית של אברמסון הייתה מעין מסע של חיפוש דרך בסבך האמנותי האינטלקטואלי, בשלהי המודרניזם ועל סף הפוסט מודרניזם, בתפר שבין שתי התקופות מתרקמת וצומחת יצירתו של אברמסון. בעבודותיו ניתן לזהות בכפיפה אחת את המודרני והפוסט מודרני עם הראליסטי. נקודת המוצא לציוריו של אברמסון מהותית להבנת השפה האישית אותה פיתח במהלך השנים. התעמקות עם האמנים המיתולוגים מהאסכולה המודרניסטית - הצייר הרוסי קזימיר מלביץ' (הריבוע השחור) והאמן הצרפתי מרסל דושאן (הרדי מייד), נתפסו ע"י האמן הצעיר מקור סתום להבנה ופיצוח שהיווה טריגר ליצירותיו. בהתייחסו למיתולוגיה המקומית הפוסט ציונית, מנהל אברמסון דיאלוג עם הצייר המוערך שעל

מסורת ציוריו גדל - יוסף זריצקי. תחילתו של השיח בין השניים נוצר במהלך השנים 94-1993. אברמסון בחר להתייחס למושג הזריצקאי - "האקוורלים של צובה" בהם משקיף זריצקי אל נוף ירושלים, אך מתעלם לחלוטין משרידי המבנים של הכפר הערבי צובה, שנכבש במהלך מלחמת השחרור ותושביו גורשו. באקט מחאתי מביא אברמסון ביצירתו tso ob a את מראות המבנים העזובים של הכפר ומוחה כנגד העיוורון של מי שמתעלמים מקיומם של אלה בנוף.

קילוף הנייר והטבעת עקבות נייר עיתון ביצירה משקפים את הרצון לבטל כל נטייה לגלוריופיקציה והופכים את הציורים עצמם למעין שרידים של ציור. מצובה נודד אברמסון אחר זריצקי לקיבוץ יחיעם (שני קיבוצים בהם הרבה זריצקי לצייר) ובעקבות מפגש עם הציור "יחיעם" של זריצקי מ-1951 (שהוצג במשכן לאמנות בעיין חרוד ב-2008), יוצר אברמסון סידרה הנקראת יחיעם הבאה מתוך מקום של התפייסות והערכה כלפי שפתו החזותית של זריצקי. הבוהק והזהרה באקוורלים של זריצקי עוברים שינוי קיצוני בסדרת יחיעם של אברמסון, המורכבת ממספר רב של ציורים, בעלי צבעוניות בוצית עכורה בעלת גוון אפרפר-חום, שכתמי ירוק טורקיז מבצבצים מתחת לשכבות הצבע המרובדות.

עבודתו של אברמסון מורכבת לרוב מסדרות, שבכל אחת מהן מוטיב מרכזי כמו: הריבוע השחור, הריבוע הצהוב, ציורים אנטומיים, נבו, עמודים, קורות, tso ob a, יחיעם, שלום שלום והערימה. המוטיבים המופיעים בתערוכה הנוכחית: שושנת יריחו, יחיעם ב', הבית והצרעה. מוטיב נוסף מופיע בעבודה "זורח/גורע". ציור המורכב ממספר דימויים מהטבע ושני

חצאי סהר המשלימים מימין ומשמאל. זהו אינו ציור של טבע דומם או נוף, תפקידם של שני חצאי הסהר לשמש סוגריים, המכוננים את התבנית הלשונית של המשפט. במהלך השנים נצברו במילון המושגים "האברמסוני" דימויים והקשרים חוזרים, המורכבים מיחידות לשוניות, מעין שפת סימנים ציורית, הצומחת ומתפתחת עם השנים.

מתוך הסדרות המופיעות בתערוכה: מוטיב ה"בית" כמייצג לסדרה מופיע משנת 2004. נושאים כמו: נטישה, ארעיות וחוסר יציבות הנם צאצאיה של הסדרה המוקדמת tso ob a. בסדרת הבית אפשר למצוא מוטיבים כמו- הענף השבור, שורשים באוויר, הקובייה השחורה וקורת עץ אנכית. לעתים נראה הבית תמים וילדותי, אך מבט נוסף מגלה, כי ללא הדלת הבית נראה חסום ובלתי נגיש, אילם ומשותק. או בית ללא חלונות הנראה כישות שענייה סומא. ובית המרחף בחלל, שיסודותיו אינם נטועים בקרקע ותחושה של חוסר יציבות ותלישות עוברת במתבונן.

בקץ 2003 עמל לארי אברמסון על ספר אמן שני, שכלל הדפסים של הצמח "שושנת יריחו" ("שושנת יריחו האמיתית", ירושלים, סדנת ההדפס) פרי מחקר מעמיק שקיים האמן. שושנת יריחו הינה צמח מרתק מבחינה מדעית ופולקלורית. העובדה ששריגיו המכווצים כל העת נפתחים למגע של מים והוא "מתעורר לחיים", הפכה אותו לסמל לתחייה. גם הציונות בראשית ימיה ראתה בצמח זה סמל לאפשרות לתחייתו מחדש של העם היהודי בארץ ישראל. המוטיב אף מושפע מספרות וממיתוסים נוצריים, מוסלמים ויהודים. "שושנת יריחו" הפכה למוטיב חוזר ביצירתו של לארי אברמסון.

דימוי החוזר בווריאציות שונות ביצירת אברמסון הוא "הצרעה", היא מופיעה כצללית שחורה מאיימת על גבי אשכול ענבים, משחיתה את יבול הגפן ומהווה מטרד בשל זמזומה הבלתי פוסק. הצרעה מזכרת כבר בתנ"ך כמעוררת אימה וטירוף ואף גורמת לעמים לנטוש את מכורתם.

כצייר הנטוע עמוק בנבכי ההיסטוריה ושורשיו נטועים באדמת ארצו, מציב האמן שאלות נוקבות של זהות ושייכות למקום כמתבטא בסדרה המוקדמת "נבו" (1984-1986). כיהושע בן-נון, השולח שני מרגלים לתור את יריחו, כך מציב עצמו הצייר אברמסון כמרגל היוצא "לתור את הארץ, ארץ אוכלת יושביה. הוא טועם מפריה, חופר באדמתה, נובר בערמות אשפתה. כאן ושם הוא פוגש פליטים ומרגלים אחרים, אנשי המקום ואנשי העולם, המספרים לו כי מצאו את הדרך. ("הצייר הוא מרגל" אברמסון, 1992).

באילו דרכים עוד לא הלך? איזה נופים עוד לא ראה? מי הם אלה שעדיין לא פגש?

נוגה מגדל - אוצרת

הצייר הוא מרגל

הצייר הוא מרגל.

הצייר מרגל אחרי המציאות.

הצייר מרגל אחרי הציור.

הצייר משוטט במרחב האופקי של הזמן.

הצייר מתגנב, עוקב, בולש, מתחזה ורואה.

הצייר מרגל אחרי שרידיהם של יישובי קבע מבוצרים. הריאליזם הוא יישוב קבע מבוצר. הריאליזם מוקף חומת מגן גבוהה המאוישת בשומרים קנאים בעלי עין חדה ואמונה עיוורת. שערי הריאליזם נפתחים רק בפני אלה שהכו על חטא, שרפו את בגדיהם וזחלו פנימה עירומים כביום היוולדם.

הנה עוד יישוב קבע ושמו "דושאמפיה" מתנוסס מעליו בשלט אלקטרוני מהבהב. דושאמפיה היא עיר מודרנית ופתוחה הממשיכה למשוך אליה מתאזרחים רבים. יש בה איכות חיים טובה, ולכל אחד מאזרחיה מצלמת וידאו ביתית.

לא הרחק נמצא מקדש מפואר שנבנה באמונה ונגטש בחופזה. זהו מקדש המופשט. בנייניו של המופשט נטושים ופרוצים לכל רוח. אבני גזית רבות חסרות בקירותיו ורק תימהונים בודדים מוצאים בו מסתור, מחממים עצמם בתחושותיהם הנשגבות.

והצייר תר את הארץ, ארץ אוכלת יושביה. הוא טועם מפריה, הוא חופר באדמתה, הוא נובר בערמות אשפתה. כאן ושם הוא פוגש פליטים ומרגלים אחרים, אנשי המקום ואנשי העולם, המספרים לו כי מצאו את הדרך. הצייר שומע את סיפוריהם, לן עמם את הלילה וממשיך לדרכו.

לאחרונה שמע הצייר על מטרופולין אדיר הנבנה בלהט היצירה.

זוהי "הרמנויטיקה", עיר ישנה חדשה שיסודותיה פרשנות וראשי מגדליה בשמיים בתלי תלים של מלים. גם בה יבקר הצייר.

הצייר הוא מרגל האוסף בשימת עין את ממצאיו.

הצייר מסדר את ממצאיו, לראות הטובים הם או רעים.

ציור.

לארי אברמסון

הוצג לראשונה ביום העיון "לצייר את הנראה: ציור פיגורטיבי היום", מוזיאון ישראל, ירושלים, 1992

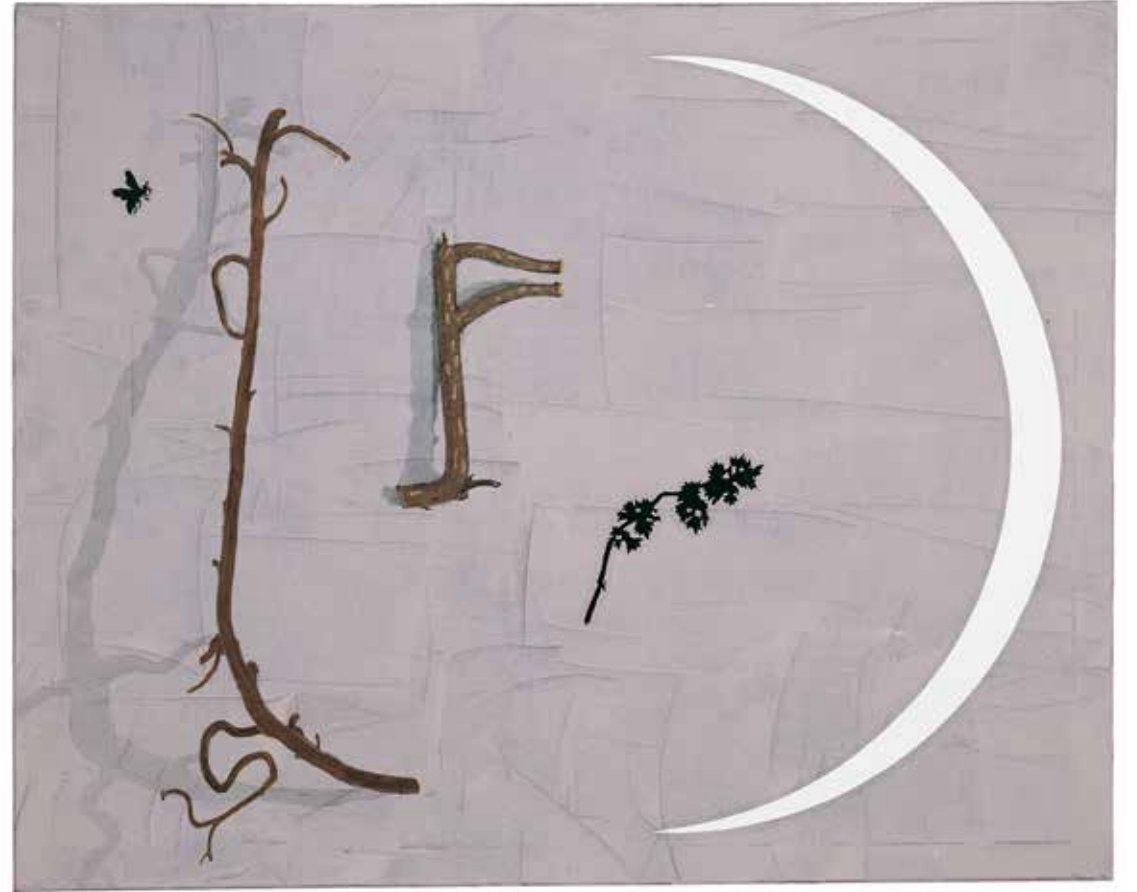
חולק כדף בתערוכתו של אברמסון "כתב חרובים", גלריית המכון לאמנות, אורנים, אפריל-מאי 1993

פורסם לראשונה בסטודיו 56, ספטמבר 1994

פורסם בקטלוג התערוכה לארי אברמסון: ציורים 1975-2010 (אוצרת: אלן גינתון), מוזיאון תל אביב לאמנות, 2010, ע"מ 283

The Painter is a Spy

The painter is a spy.
The painter spies after reality.
The painter spies after painting.
The painter roams the horizontal space of time.
The painter sneaks, tracks, assumes disguises and observes.
The painter spies after the remnants of fortified cities. Realism is a fortified city. Realism is enclosed by a high wall and protected by zealous guards with sharp vision and blind faith. The gates of Realism open only to those who repent, burn their clothes and crawl in as naked as newborn babes.
Here is another city, its name "Duchampia" flashing above in electronic lights. Duchampia is a modern and open city that continues to draw in many new citizens. It offers a good quality of life and each of its citizens has a personal video camera.

Not far away stands a grand temple, constructed in faith and deserted in haste. This is the temple of the Abstract, its structures forsaken to the winds. Many of its finely-cut stones are missing from its walls and only occasional eccentrics find refuge there, finding warmth in their sublime sentiments.

And the painter searches the land, a land that eateth up its inhabitants. He tastes its fruit, digs into its earth and scavenges through its

piles of refuse. Here and there he encounters refugees and other spies, residents of the place and citizens of the world, who tell him that they have found the way. The painter listens to their stories, stays overnight and goes his way.

Lately the painter has heard about a great metropolis being built with the burning desire of artistic creation. This is "Hermeneutica", an old-new city with interpretation at its foundations and endless stacks of words at its sky-scraping tower tips. There too the painter shall visit.

The painter is a spy who attentively collects his findings.

The painter arranges his findings, to see whether they be good or bad.

Painting.

Larry Abramson
1992

First presented at the symposium "Painting the Visible: Figurative Painting Today," The Israel Museum, Jerusalem, 1992. Handed out at Abramson's exhibition "Carobglyphics," Gallery of the Art Institute, Oranim, April-May 1993.

First Published in Studio 56 (Sept. 1994), n.p. [Hebrew]

Published in Larry Abramson: Paintings 1975-2010 (catalogue, curator: Ellen Ginton), Tel Aviv Museum, 2010, pp. 311

LARRY ABRAMSON

A SPY

19.5.16 - 25.3.16

CURATOR: NOGA MIGDAL